

Током претходних неколико месеци Блиски исток постао је подручје у коме ништа, изузев једне ствари, није захвално предвиђати: биће још горе. Власт Сунита у Бахреину одржава се силом Саудијске Арабије, наред у Ираку јача упоредо са повлачењем америчке војске, у Сирији се власт одржава силом оружја и страха од грађанског рата, у девастирани Египат се враћају ванредна овлаштења, грађански ратови у Јемену и у Либији су, чини се, још увек при почетку, Турска се завадила са Израелом и спремна је да се завади са Европском унијом због Кипра ... и као да све то смешу не чини довољно експлозивном Махмуд Абас је решио да јој приђе отвореним пламеном. Он од Генералне скупштине Уједињених нација захтева да Палестинску аутономију призна као независну државу Палестину у границама одређеним линијом примирја од 4. јуна 1967. године. То је захтев који се налази у Арапској мировној иницијативи, документу договореном на самиту Арапске лиге у Бејруту 2002. године, реafirмисаном на самиту у Ријад у 2007. године. Извесно је да ће САД уложити вето у Савету безбедности. Неизвесно је да ли ће због тога експлодирати цео регион.

Није наш проблем

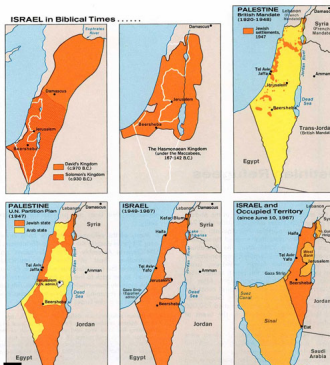
Идеолошка и политичка суштина Абасовог захтева за признањем јесте одговор на захтев премијера Бенјамина Нетанјахуа да Палестинци и Арапи, ако су у погледу мира озбиљни, Израел признају признају као националну државу Јевреја („јеврејску државу“). Тиме би, каже, биле признате основе на којима се базира држава Израел: историјско право и национална држава на основу тог права. У случају таквог признања било би у принципу решено и питање начелног власништва над територијама, тиме и разграничења: Јевреји би земљу Израелову уговорно поделили са потомцима Арапа, које су крајем 19. века затекли да земљу у невеликом броју насељавају, на модификованим линијама примирја из 1967. године. У исти мах би био решен кључни проблем палестинског избегличког питања: Палестинци и њихови потомци не би се враћали у Израел, већ у новостворену Палестину. [\[1\]](#)

Иза принципа границе из 1967. године назире се проблем који тешко мори палестинску страну: за разлику од Израела, никада у историји није постојала држава Палестина. Под тим називом, изведеним из имена несталог народа Филистинаца (Филистејаца) који су живели у градовима данашње области Газе и на север до Ашдода, постојале су само римска провинција и британска мандатна територија. Такву су је Јевреји крајем 19 века затекли: турски санџаци и паша у Дамаску. С тим проблемом је непосредно везано питање народа као самосвесне целине: Јевреји јесу били јасно формиран народ са

Да ли Србија треба да призна Палестину?

Пише: Сениша Стефановић
недеља, 25 септембар 2011 13:08

државотворном историјом још када су их Римљани одатле протерали. То се за Палестинце не може рећи. Они су националну самосвест као локално-територијалну одредницу целине арапског идентитета стекли у процесу током и након стварања државе Израел. Прве прилике да се о томе слободно изјасне 1919-1920. године искористили су да устврде да су део Сирије.

Палестинци пред тела УН долазе са захтевом да државе чланице признају међународни субјективитет Палестине у границама које одређује линија примирја из 1949, дакле она која је постојала пре Шестодневног (Јунског) рата 1967. године и позивају се на резолуције Савета безбедности бр. 242 којом је тај рат окончан и Генералне скупштине бр. 194 из децембра 1948. која се односи на повратак арапских избеглица. Будући да је таква граница резултат насиља, подразумева се да о некаквом признању Израела као националне државе Јевреја нема ни говора: држава Израел је колонијална творевина лишена било какве историјске основе и права, насељена Европљанима у културном и сваком другом смислу, у данашње доба ништа друго до реликт мрачног колонијализма. Будући да су пред мачем колонизатора побегли, локални становници и њихови потомци би у миру требало да се у све те области врате. У том случају применом просте математике уместо јеврејске националне добија се грађанска или бинационална држава, што је огромној већини Израелаца неприхватљиво.

О томе каква значај принцип границе из 1967. има за Јерусалим и јеврејска насеља на Западној обали могло би много да се говори а да се довољно не каже. Најкраће могуће речено: оно насеља на Западној обали (о Јудеји и Самарији више нема говора) и читава градска насеља Јерусалима чини нелегалним. Осим тога, такво решење носи још један врло значајан проблем, питање границе са Сиријом. Према линијама примирја из 1967. Сирија би избила на леву обалу реке Јордан и Тиберијско језеро на шта, тврде Израелци, према разграничењу британског и француског мандата немају право. Власт у Сирији тврди да то право може да докаже али јој до те границе није стало. Они принципијелно не признају колонијалне границе – у случају Либана тако се стварно и понашају – већ оне до којих су у ослободилачком рату стигли оружјем. За разлику од тога, уговори са Египтом и Јорданом начињени су према „до последњег зрна песка“ детаљно утврђеној граници Британске мандатне Палестине. Ако би председник владе левог центра у преговорима могао да одустане од отвореног признања Јеврејске

Да ли Србија треба да призна Палестину?

Пише: Сениша Стефановић
недеља, 25 септембар 2011 13:08

државе, на чему инсистира Нетанјахуов десничарски Ликуд, ни он не би могао да прихвати наметање решења које угрожава принцип граница мандатне Палестине као темељног за било какав уговор са Сиријом. Иницијатива Палестинске аутономије није једнострана само према форми већ и према суштини, те додатно компликује било какве преговоре јер Израелу не оставља другу могућност осим да се укопа.

За најлућу зврчку овог пројекта побринуо се Хамас који са становишта исламистичке перцепције историје и права једноставно одбија да било какву помисао на поделу територије, тиме и Абасову иницијативу. Могуће је и исламски начинити примирје на тим границама да би се спремило за нови покушај, али мир и поделу територија није. Одбијањем Абасовог захтева Израел и САД се стављају у друштво са Хамасом и другим екстремистима који мир одбацују.

Све то је можда корисна информација која може да помогне у заузимању става према овом питању, али то није наша шоља чаја.

Србија у УН и питање Палестине

Боравећи у Њујорку поводом заседања Генералне скупштине Уједињених нација председник Србије Борис Тадић је „Танјугу“ рекао: „Одлуку о палестинском захтеву за чланство у УН донећемо ових дана, пошто пажљиво саслушамо аргументе обе стране.“ Није пропустио да искористи прилику да се позове на речи Барака Обаме о том питању изречене у Генералној скупштини, да се САД залажу за решење постигнуто кроз дијалог које ће очувати дигнитет обе стране те да решење треба да буде у сагласности са међународним правом и принципима УН. Тадић је дао израза нади да ће истоветан поступак бити примењен и у случају Србије. Намеран је да свој говор базира управо на тим принципима, сматрајући да је то у датом моменту за Србију, коју управо *de facto* комадају, најкорисније и у границама њених могућности.

Како ће Србија да поступи? Да ли ће да се изјасни за, против, уздржано или избећи да се изјасни тако што ће у време изјашњавања њен опуномоћени делегат бити изван сале? Сваки од тих исхода јесте изјава за себе.

Да ли Србија треба да призна Палестину?

Пише: Синиша Стефановић
недеља, 25 септембар 2011 13:08

Обзири које у приступу том проблему има Борис Тадић јесу идеолошке и политичке природе. Он, верујем, неће наложити да се делегација изјасни против предлога резолуције Палестинске аутономије зато што су му израелски аргументи, премда разумљиви, идеолошки страни. Тадић није националист. [2] Бенјамин Биби Нетанјаху јесте и то не крије, к томе је у свим релевантним престоницама неомиљен још од првог мандата 1996-99. године. Тадић, напротив, и лично и политички чезне да се допадне, да као компромису склон миротворац буде радо виђен и приман. У разматрању користи и штете Тадић ће, нема места сумњи, кренути од мишљења преовлађујућег у Европској унији. Према том мишљењу стандарди постављени

„Фајадовим планом“

[3]

остварени су у мери која омогућава да се у следећем кораку формално призна унапређен статус у Уједињеним нацијама.

Са становишта највећег броја држава чланица ЕУ то је тактички корак, померање с мртве тачке и повратак на пут ка решењу. У томе су углавном сагласни са Абасом који упорно понавља да је овај потез миротворан зато што ће да разреши једно од најважнијих спорних питања, принцип границе из 1967, што није несагласно Обаином другом блискоисточном говору из маја ове године. Наметање дела или целог решења блискоисточног спора није табу, већ је пожељно и могућно писано је у новинама блиским левици још од почетка Обаиног мандата. Што се већине у Европској унији тиче, а тиме и политике нашег председника, суштинских проблема за признање нема. Осврнувши се на Америку Тадић и саветници ће да виде да у прилог томе иде начелни став Барака Обаме па његов *veto* ваља разумети пре као нужност него као жељу: иде изборна година па не ваља нервирати Јевреје. Мишљење угодно за конзумацију, али површно. Иза чињенице да су демократе изгубиле деценијска упоришта међу америчким Јеврејима стоји, поред промашаја у економском програму и осталог што погађа Американца, то што је Обама легитимитет Израела поставио на патњама прогона и холокауста, а не на историјском праву. То је питање толико озбиљно да му код те публике никакав вето више не може помоћи.

Што се поена код куће тиче Тадић гледа у добром делу јавности милу Русију. Он види да Кремљ подржава Абасову иницијативу. Након инцидента Конузиновог „рибања“ Соње Лихт и Ивана Вејводе, за које се зна да Тадићу нису далеки, он ће гледати да избегне даље сукобе. Без обзира на то што ћутањем потврђује да нема ништа против економског, медијског и сваковрсног другог дискриминисања Русије он ће гледати да јој се у овом питању не нађе на путу. Када се врати са Ист Ривера чека га, уосталом, ритуална геј парада, коју добар део јавности види као евроулизивачко насиље над оним што је још увек опстало од јавног морала.

Да ли Србија треба да призна Палестину?

Пише: Синиша Стефановић
недеља, 25 септембар 2011 13:08

У расуђивању о овом питању Тадић ће, такође, гледати да не љути Турску. Стамболску политику „нула проблема“ Тадић вољно прати са три полазишна разлога: прозирна је али супер звучи, европско је пасторче као „и Косово и Европа“ те, коначно, није у стању да јој се супротстави све и кад би хтео јер његова држава, захваљујући раду владе и добрим услугама европских пријатеља, може да се подигне на колена само када дођу људи из ММФ или Брисела.

Стога је сасвим могуће да се делегација Србије изјасни као „уздржана“, али бих био спреман да се кладим да ће представник београдских власти у моменту изјашњавања бити изван сале, што је у спољнополитичкој ситуацији у којој се Србија налази зацело прагматично и очекивано, али у случају одбране Косова и Метохије од арнаутске узурпације контрапродуктивно. Постоји, наравно, могућност да се Тадић у последњем тренутку, та је страна његовог политичког карактера септембра прошле године јасно изашла на видело, определи да рука буде подигнута. Ми нећемо дознати зашто, јер у демократији одлуке доноси тзв. елита, па нема никакве потребе да се јавности предочи аргументација.

Национални интерес

Шта би Србија требало да ради, како да се постави? Србија би у Генералној скупштини УН требало да се изјасни против признања Палестине јер је то у нашем националном интересу. Као прво, реafirмишу се принципи којих се Израел у погледу независности Косова држао од самог почетка: признаје само решења која су, као резултат договора, преточена у параграфе уговора и потписана. Израел није признао тзв. Косово, премда је штићеник САД, руководећи се властитим националним интересима. Та је политика солидна, прихватају је десни и леви центар што значи да има глатку већину у Кнесету. Из тога следи други добар разлог да палестински захтев буде одбијен. Република Српска, наима, блокира вољу МХ Федерације да Босна и Херцеговина као привремена чланица Савета безбедности подржи захтев Палестинске аутономије. Она то чини зато што се залаже да се уговори, какав је Дејтонски, поштују до последњег слова све док се не договори ново решење. Српска је заузела тај став уочивши да је захтев Палестинаца наметање решења позивањем на већинску или акламативну подршку треће стране. Због чега сутра не би Лагумџија, који има подршку САД, дела ЕУ, Организације исламске конференције и Арапске лиге, покренуо иницијативу да се измени неки део Дејтонског уговора?

Да ли Србија треба да призна Палестину?

Пише: Синиша Стефановић
недеља, 25 септембар 2011 13:08

